

DON BOSCO

 magazine

Waarom muziek en sport
een belangrijke plaats krijgen
in ons opvoedingsproject

Faisal (18) ontsnapte
tijdens vlucht naar België
meermaals aan de dood

Vincent Van Peteghem & Matthias Diependaele

**“Don Bosco komt nog
geregeld ter sprake”**

12 **In beeld**
300 Don Boscoanimatoren
palmen Bredene in

06

Verskillende politieke visies, maar dezelfde waardering voor Don Bosco

“We werden uitgedaagd om boven onszelf uit te stijgen”

16

Warre en Noah gingen op uitwisselingsreis naar Tanzania

“Lang geleden dat ik me zo gelukkig heb gevoeld”

19

Ryan is de eerste bewoner van wooneenheid in Hasselt

“Leerkracht of sociaal werker worden om iets terug te geven aan dit land”

22

Ryan maakt muziek met jongeren in de studio van Don Bosco

“Muziek schept een band en geeft jongeren een positieve uitlaatklep”

03 Column

04 Projecten in de kijker

Een nacht op straat om dakloosheid tegen te gaan

11 Actua

Nieuwe meubels en een lik verf om de zorgen te vergeten

14 Het getal

11 toekomstige topsporters met Don Boscoroots

20 De link

Faisal Malangyar en Brecht Nuyts

25 Nieuws & afscheid

26 Reportage

Waarom sport een belangrijke plaats krijgt bij Don Bosco

28 Het panel

31 Boekentip & webshop

32 Avondwoordje

colofon

Don Bosco magazine is een gratis driemaandelijkse uitgave van de Salesiaanse Familie voor de beweging rond Don Bosco. Meer info op www.donbosco.be

Hoofredacteur: Tim Bex • **Redactie:** Bart Decancq, Wim Flapper, Anja Hoozeveer, Pascale Laevens, Lindsey Pinnock, Jurgen Renders, Laurens Vanderbruggen en Firmin Vanspauwen • **Vormgeving:** Revista (www.revista-media.be) • **Fotografie:** Emy Elleboog, Erik Carriere, Paul De Schuyter • **Illustraties:** Penelope Deltour • **Druk:** Van der Poorten nv Leuven • **Verantwoordelijke uitgever:** provinciaal Wilfried Wambeke, François Gaystraat 129 1150 Brussel • **Abonnement:** gratis aan te vragen bij dbmedia@donbosco.be (Vlaanderen) en info@donbosco.nl (Nederland). Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco magazine.

Giften: voor Vlaanderen steeds welkom op Don Bosco Centrale vzw BE27 4272 1008 4573 en voor Nederland op Stichting Don Bosco NL88 INGB 0000 7140 05 met vermelding van 'Don Bosco magazine'.

Wilfried Wambke
provinciaal

“De heiligverklaring van Zatti is een aanmoediging voor iedere gelovige die het beste van zichzelf geeft voor mensen in nood”

9 oktober 2022. Een milde najaarszon verwarmt het Sint-Pietersplein te Rome, maar meer nog is het de heiligverklaring van onze medebroeder Artemide Zatti die ons hart verwarmt. Geen sensationele levenswandel die de wereld veranderd heeft; wel een verhaal van dienstbaarheid van een heel eenvoudige man die voor veel arme en zieke mensen hun wereld hoopvoller gemaakt heeft.

Artemide werd in 1880 geboren in Italië. Hij was 15 jaar toen het gezin, gedreven door armoede, verhuisde naar Argentinië, op zoek naar een betere toekomst. Artemide leerde er de Salesianen van Don Bosco kennen. Als jonge aspirant verzorgde hij een zwaar zieke jonge priester en raakte zelf besmet met tuberculose. Dat zette zijn levensdroom op de helling. In geloof vertrouwde hij op Gods aanwezigheid. Hij genas en besloot bij Don Bosco te blijven als ‘coadjuteur’ en zijn leven te wijden aan God in de zorg voor zieken en armen.

Hij werd verantwoordelijk voor het ziekenhuis San José in Viedma. Met zijn onafscheidelijke fiets trok hij naar de armste zieken van de stad. Hij benaderde hen alsof hij Jezus in eigen persoon mocht verzorgen. Een arts die zich ongelovig noemde, zei ooit: “Als ik bij Zatti ben, kan ik niet anders dan in God geloven.” Hij was een toonbeeld van diep geloof, een teken van hoop, een beeld van Gods liefde, barmhartig en met groot respect voor de waardigheid van iedere zieke. Zo ging hij onvermoeibaar door tot aan zijn dood in 1951.

Dat Artemide heilig verklaard werd, is een aanmoediging voor iedere gelovige vrouw of man die het beste van zichzelf geeft voor mensen in nood. Als je nu denkt dat iedereen heilig kan worden, dan is dat inderdaad zo: er zijn veel meer mensen die een heilig leven leiden of geleid hebben dan alleen zij die heilig verklaard werden. Onze geliefde medebroeder deed niets wereldschokkends of spectaculair, maar was gewoon buitengewoon in het gewone van elke dag.

De heilige Franciscus van Sales van wie we dit jaar de 400ste verjaardag van zijn overlijden gedenken, zei het al: heiligheid is niet voorbehouden aan speciale mensen met bijzondere functies, maar het is haalbaar voor ieder die zich geroepen weet tot een leven van dienst aan God doorheen de dienst aan mensen.

Met Artemide Zatti heeft de Salesiaanse Familie een nieuwe bondgenoot in de hemel. Don Bosco, onze stichter, Maria Domenica Mazzarello, medestichteres van de Zusters van Don Bosco, Domenico Savio, een 15-jarige jongere, Luigi Versiglia en Callisto Caravario, een salesiaan-bisschop en een salesiaan-priester die als martelaar gestorven zijn, en nu Artemide Zatti, salesiaan-coadjuteur, vormen een indrukwekkende kring van heiligen die God dichterbij ons leven brengen en ons leven dichterbij God.

Een nacht op straat om dakloosheid tegen te gaan

“Dakloosheid onder jongeren is een stille mensenrechtencrisis.” Het is nogal een statement van SamenThuis2030, een initiatief dat ervoor wil zorgen dat er vanaf 2030 geen enkele jongere meer dakloos is. Ambitueus? “Jazeker”, reageert Linda Wassink van Don Bosco Straatvisie, “maar niet onmogelijk.”

.....
Anja HOOGEVEEN

“In Finland is het al bijna gelukt. Daar claimen ze dat er vanaf 2027 niemand meer dakloos hoeft te zijn. Met de juiste politieke maatregelen moet dat in Nederland ook lukken, vinden wij.”

Met ‘wij’ doelt Linda op de landelijke coalitie SamenThuis2030. Deze coalitie bestaat in totaal uit zeven organisaties: Don Bosco Straatvisie (Amsterdam), Don Bosco U-2B Heard! (Utrecht), Straat Consulaat (Den Haag), Straatadvocaat KernKracht (Midden-Holland), Jongerenpanel de 3e Kamer, Housing First Nederland en Basisberaad Rotterdam.

Om dakloosheid uit te bannen, is nog veel nodig, want volgens de meest recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) telt Nederland ruim 8.000 geregistreerde dakloze jongeren onder de 27 jaar. Daarnaast zijn er nog duizenden jongeren die bijvoorbeeld als bankhopper volledig buiten beeld van alle hulpinstanties vallen. Linda heeft dan ook niet de illusie dat het morgen geregeld is: “We richten ons in eerste instantie op de mogelijkheden op korte termijn. Hiervoor hebben we een manifest geschreven met knelpunten waar nú iets aan kan worden gedaan. Voorbeelden hiervan zijn betaalbare

woningen voor jongeren, een stabiel basisinkomen, toegankelijkheid tot zorg als basisrecht en het doorbreken van het stigma op dakloze jongeren. Daarnaast vinden wij medezeggenschap voor jongeren erg belangrijk.”

Pleisters plakken

SamenThuis2030 is helemaal klaar met het pleisters plakken door de overheid en ziet meer heil in preventie. “Er gebeurt van alles om symptomen te bestrijden, maar het probleem wordt niet bij de kern aangepakt”, meent Linda. “Het succes van Housing First Finland zit vooral in preventief beleid. Daar worden risicojongeren gemonitord en voordat iemand dakloos dreigt te worden, is er al een woning beschikbaar. Ondertussen worden jongeren in Nederland nog steeds door ouders uit huis gezet vanwege de kostendelersnorm die ervoor zorgt dat de uitkering van ouders omlaag gaat zodra kinderen 18 jaar worden. Ook mag een dakloze jongere in Amsterdam maximaal tien nachten per maand doorbrengen in de nachtopvang, de overige nachten slaapt die persoon op straat. Het is ongelooflijk dat dit nog kan in Nederland.”

Heb je zelf een project dat je graag in de kijker wil zetten?
Geef dan een seintje via dbmedia@donbosco.be

“Het beeld van de man met onverzorgde baard en blikje bier klopt al lang niet meer”

– Linda Wassink

Stigma doorbreken

Waar volgens SamenThuis2030 ook iets aan moet gebeuren, is de beeldvorming rondom dakloze jongeren. “In de media domineert het plaatje van de (jonge)man met onverzorgde baard en een blikje bier naast zich. Dat beeld klopt al lang niet meer”, zegt Linda. “Dakloze jongeren zijn mensen zoals jij en ik, die door omstandigheden op straat zijn beland. Door dit stigma bestaat er echter een taboe op erkennen dat je dakloos bent en hulp nodig hebt. Dat moeten we doorbreken, zodat dakloze jongeren een eerlijke kans krijgen.”

Het manifest met de verschillende knelpunten is door SamenThuis2030 tijdens een nachtelijke demonstratie op 10 oktober (Wereld Daklozen-dag) aangeboden aan politici. “We hebben groots ingezet!” vertelt Linda. “Verschillende Tweede Kamerleden, wethouders en staatssecretaris Maarten van Ooijen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kwamen op de demonstratie in Den Haag af. Wij hebben vooral de jongeren zelf aan het woord gelaten. Zij kunnen immers het best vertellen hoe het is om op jonge leeftijd dakloos te zijn.” – ✠

Leerlingen zamelen speelgoed in voor kansarme kinderen

DON BOSCO BRUSSEL

De leerlingen van het vijfde jaar Sociale en Technische Wetenschappen (SSTW) uit Don Bosco Brussel kwamen begin oktober met een mooi initiatief aankloppen bij leerkracht Kenneth Coppin. Ze wilden met de klas zoveel mogelijk speelgoed inzamelen voor kansarme

kinderen. Het geschonken speelgoed ging naar de speelgoedbank van Hasselt. “We merkten op dat er in België meer armoede was dan we dachten”, legt leerlinge Yasmine uit. “Daarom schenken we speelgoed dat nog in goede staat is aan kansarme kinderen.”

Kinderen leren op creatieve wijze omgaan met diversiteit

DON BOSCO SINT-LAMBERTUS

Basisschool Don Bosco Sint-Lambertus Heverlee stond de laatste week van september in het teken van diversiteit. “Omdat wij trots zijn op onze diversiteit werkten wij een project uit”, vertelt zorgcoördinator Lindsay Van Vlasselaer. “Kinderen kookten gerechten uit andere culturen, ontdekten kunst uit

verschillende landen of ervaren hoe het is om motorisch beperkt te zijn. Als kers op de taart sloten wij de week af met onze ‘Dag van de Diversiteit’. Ook de ouders hebben ervan genoten. Door hen in te schakelen, willen we inzetten op ouderbetrokkenheid en de drempel voor anderstalige ouders verlagen.”

Laat je net als Don Bosco inspireren door Franciscus van Sales

SALESIAANSE FAMILIE

“Doe alles uit liefde en niet omdat het moet.” Deze uitspraak van Franciscus van Sales vormt de rode draad van de tentoonstelling over zijn leven en gedachtegoed die op 1 oktober werd geopend in Museum de Schat van Simpelveld. Je maakt er ook kennis met de

congregaties die zich inspireerden op Franciscus, waaronder de Salesianen en de Zusters van Don Bosco. De expositie wordt gehouden ter ere van de 400ste sterfdag van Franciscus van Sales en is te bezoeken tot en met 29 januari 2023. Meer info op onze website.

**Twee ministers met verschillende politieke visies,
maar met dezelfde waardering voor Don Bosco**

“We werden uitgedaagd om boven onszelf uit te stijgen”

De persoon die ik zoek is oud-leerling van Don Boscollege Zwijnaarde, studeerde er in 1998 af en is intussen minister van Financiën. Wie is het? Botst u na enig onderzoekwerk op Vincent Van Peteghem of Matthias Diependaele? Wel, beide antwoorden zijn correct. Het zou dan ook een gemiste kans zijn om hen niet samen uit te nodigen op hun oude school. “Als we elkaar nu tegen het lijf lopen, gaat het ook altijd even over Don Bosco.”

Tim BEX

Woensdag, 8.45 uur. De schooldag is nog maar pas begonnen, maar voor ministers Van Peteghem en Diependaele ligt er al een flinke stapel huiswerk klaar. Zeker in de drukke tijden die het begrotingsakkoord met zich meebrengt. Toch maken beide heren graag even de tijd om terug te keren naar Don Bosco Zwijnaarde, de school waar ze hun jonge jaren doorbrachten en de basis legden voor hun (politieke) carrière. Want vergis je niet, ondanks de vele gelijkenissen is er natuurlijk ook een verschilpunt: hun politieke overtuiging. Waar Vincent lid is van CD&V (Christen-Democratisch en Vlaams),

koos Matthias voor een carrière bij de N-VA (Nieuw-Vlaamse Alliantie). We beslissen echter unaniem dat het vandaag eens niét over politiek hoeft te gaan.

Het is intussen 24 jaar geleden dat jullie afstudeerden in Don Bosco Zwijnaarde. Is er veel veranderd?

Vincent: “Ik voel me zo’n oude vent die vertelt hoe het vroeger was en hoe het allemaal zo snel verandert, best grappig. *(lacht)* Maar om op je vraag te antwoorden: ja en nee. Er zijn wel wat dingen anders, maar het meeste herken ik nog. Het zijn op dit moment vooral aangename herinneringen die naar boven komen.”

Matthias: “Idem. Toen we de toiletten aan de speelplaats passeerden, moest ik meteen terugdenken aan een grap die we eens uithaalden met toenmalig adjunct-directeur meneer Vande Kerckhove. Het komt allemaal weer naar boven.”

Vincent: “Dat had ik bij de sporthal! Ik weet nog goed hoe onze frisbee daar eens op het dak belandde en we dan maar beslissen om op het dak verder te spelen. Tijden!”

Ik hoor het al: jullie waren niet de braafste leerlingen van de klas.

Matthias: “Dat viel wel mee hoor!

Ik was best een brave leerling en haalde eigenlijk niet veel kattenkwaad uit. Toch niet op school, op het internaat was dat iets meer.”

Vincent: “Juist, jij hebt ook op internaat gezeten.”

Matthias: “Klopt, in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem, aan de andere kant van de autostrade. Ik zat er ongeveer drie jaar, van het vierde tot het zesde. Een wanhoopspoging om mijn jaar niet te hoeven overdoen. Tevergeefs. Het vierde jaar heb ik uiteindelijk moeten dubbelen. Het is ook daardoor dat Vincent en ik samen zijn afgestudeerd, want eigenlijk ben ik een jaartje ouder.”

Kenden jullie elkaar dan al op school of is dat pas later gekomen?

Vincent: “Kennen wel, maar het is niet dat wij in elkaars hechte vriendengroep zaten of zo. *(Matthias knikt)* Maar je zit natuurlijk in hetzelfde jaar, dus je komt elkaar sowieso regelmatig tegen. Als ik me niet vergis zat de klas van Matthias tegenover de onze.”

Matthias: “Correct. Jij in Latijn-wiskunde, ik in Economie-moderne talen. Met als leerkracht Sociaal-economische initiatie (SEI) ... Martin Van Peteghem, de vader van Vincent.”

Vincent: “Weet je? Ik heb eigenlijk ▶

Vincent Van Peteghem: "Ik voel me zo'n oude vent die vertelt hoe het vroeger was en hoe het allemaal zo snel verandert."

voor Latijn gekozen omdat ik geen les van mijn vader wilde hebben. (*lacht*) Eigenlijk was ik verschrikkelijk slecht in Latijn, maar ik wilde niet van richting veranderen omdat hij dan mijn leraar zou zijn."

Matthias: "Nochtans was jouw vader een prima leerkracht! Ik herinner me nog goed hoe wij na schooltijd terug naar het internaat moesten. Niet ver, maar toch waren er regelmatig problemen met bus of fiets. Dan stonden meneer Van Peteghem en zijn Opel Omega paraat om de pechvogels

'thuis' te brengen. Ik ben nog regelmatig met hem meegereden."

Kleine bedenking: de ene wilde geen les van zijn vader, de andere moest zijn jaar overdoen. Waarom dan toch die keuze voor Don Bosco Zwijnaarde?

Matthias: "Heel makkelijk: omdat ik me er goed voelde. De eerste drie jaren kwam ik elke dag met het openbaar vervoer vanuit Zottegem. Ik pakte de bus om 6.45 uur 's ochtends en was 's avonds pas rond 18 uur thuis. En

ook toen ik moest blijven zitten, was de keuze snel gemaakt. Ik kon voor een andere richting in een andere school kiezen of mijn jaar overdoen. Voor mij was er geen twijfel: ik wilde in Don Bosco blijven."

Vincent: "Mijn situatie is natuurlijk iets vanzelfsprekender. Mijn vader gaf er les, dus het was niet meer dan logisch dat ik ook naar DBZ zou gaan. Daarnaast gingen ook heel wat van mijn vrienden van de lagere school naar Don Bosco. Ook voor mij was de keuze dus snel gemaakt."

"Ik koos voor Latijn omdat ik geen les van mijn vader wilde hebben"

– Vincent Van Peteghem

Kunnen jullie dan ook beschrijven wat Don Bosco Zwijnaarde zo uniek maakt?

Matthias: "Misschien wat cliché, maar: alles. Het was meer dan een school. Leerlingen kregen er de kans om zich te ontplooien, werden

uitgedaagd om hun talenten te ontdekken en konden kiezen uit een enorm ruim aanbod aan activiteiten – tijdens de schooluren of erna. Zo heb ik bijvoorbeeld nog kernwerking gedaan (met jongeren praten over geloof en zingeving), volgde ik een animatorcursus in Sint-Pieters-Woluwe en ben ik als gids mogen meegaan op de gekende Turijnreis. Het was dus meer dan gewoon wat les volgen.”

Vincent: “Zowel qua pedagogisch project als op maatschappelijk vlak is Don Bosco gewoon ontzettend sterk. De activiteiten die georganiseerd werden en het verhaal dat erachter zit ... Je merkt dat dat je vormt als mens. Dat je daardoor nu aandacht hebt voor dingen waar je anders geen aandacht voor zou hebben.”

Don Bosco heeft jullie dus ook in jullie verdere leven geïnspireerd?

Vincent: “Zoals Matthias zegt: de Turijnreis, de wandeltochten, de sponsortochten, de Wereldjongerendagen ...”

Matthias: *(onderbreekt)* “De Wereldjongerendagen in Parijs! Die was ik al vergeten. Een moment van ontmoeting met 1,2 miljoen andere jongeren ... Indrukwekkend!”

Vincent: “Inderdaad! Door zo'n dingen mee te maken, kan je als jongere een enorme basis leggen. Een basis die ik tijdens mijn studententijd verder kon ontwikkelen. Ik was best een bezige bij in Zwijnaarde. Op mijn rapport stond: ‘Vincent neemt deel aan te veel activiteiten.’ Maar door de vele engagementen die ik toen heb opgenomen, kon en durfde ik op latere leeftijd ook meer verantwoordelijkheden opnemen.”

Matthias: “Je maatschappelijk inzetten, bijdragen aan de samenleving ... Het zijn allemaal zaken die ik hier heb geleerd. Natuurlijk heeft dat ook met je opvoeding te maken, maar zeker ook met de vorming die je hier kreeg. De normen en waarden die ik door dit opvoedingsproject heb meegekregen, zijn blijven hangen. Heel erg zelfs.”

Vincent: “Ook het feit dat de leer-

“Ik stroop de mouwen van mijn hemd altijd op. Dat heb ik van Don Bosco geleerd”

– Matthias Diependaele

krachten tussen de leerlingen staan en dat je gestimuleerd wordt om je te engageren, zijn zaken die je vormen en die je meeneemt naar de toekomst toe. Don Bosco is bij mij dus zeker blijven hangen.”

Matthias: “Zal ik eens iets bekennen? De mouwen van mijn hemd zijn altijd opgerold. Zelfs dát komt door Don Bosco. Er werd ons verteld – en dat bevestigde de Don Boscostrip – dat Don Bosco zijn mouwen altijd opstroopte. Waarom? Omdat hij altijd klaar wilde staan om de handen uit de mouwen te steken en te helpen waar nodig. Dat is nóg iets wat ik heb meegenomen.” *(lacht)*

Komt Don Bosco nu ook nog ter sprake tijdens jullie ontmoetingen?

Matthias: “Je lacht, maar effectief: het doet nog altijd iets. Als ik Vincent of andere oud-leerlingen zie, wordt er gegarandeerd over Don Bosco gepraat. Niet alleen over de school, maar ook over het opvoedingsproject.”

Vincent: “Wat ook logisch is, hé. Je deelt dezelfde school en dus ook dezelfde herinneringen. Wanneer je op vakantie iemand uit hetzelfde dorp tegenkomt, schept dat ook een zekere band.”

Je zegt dat het opvoedingsproject is blijven hangen. Maakt het geloof daar dan ook deel van uit?

Matthias: “Ik ben een product van de Salesianen gebleven. Een Salesiaan verzorgde de huwelijksceremonie van mijn jongste broer, mijn kinderen zijn door een Salesiaan gedoopt en ook op de begrafenis van mijn moeder ging een Salesiaan voor. Die band is dus gebleven.”

Vincent: “Zingeving en geloof kwamen op school ook voldoende aanbod, dus voor mij is dat een deel van wie ik ben. Ik ben zo opgegroeid en daar heeft Don Bosco zeker zijn rol in gespeeld.”

Matthias: “Al moet ik toegeven dat ik mijn geloof op een zekere manier ben kwijtgeraakt. Als ik een kerk binnenga, vind ik daar wel rust, maar ik bid niet meer tot God. Ik denk dat ieder project een eigen instrument heeft om katholieke normen en waarden door te geven. Het instrument van Don Bosco werkte voor mij, dat van de Katholieke Kerk niet meer. Pas op, ik ben zeker niet tegen de Kerk. Mijn vriendin bijvoorbeeld wel en dat levert soms fijne discussies op. Ja, er zijn dingen misgelopen, maar is de Kerk daardoor opeens slecht? Dat vind ik niet. We mogen ook niet vergeten dat de Kerk voor ontwikkelingssamenwerking en onderwijs voor de meest kwetsbare mensen heeft gezorgd. Maar de Kerk groeit op veel vlakken niet mee en maakt ook fouten die je ze wél kwalijk mag nemen.”

Vincent: “Wat je daar zegt over het instrument van Don Bosco kan ik beamen. Die zingeving in het salesiaans project is een enorme sterkte. Ik denk dat het opnemen van zingeving in een pedagogisch project ook vandaag voor heel veel mensen een ondersteuning kan zijn.”

Jullie zijn ook allebei vader. Mag Don Bosco al op nieuwe inschrijvingen rekenen?

Vincent: “Dat zien we wel. *(lacht)* Ik zou het in ieder geval niet erg vinden. Het is wat ik al zei: het feit dat al die opgenoemde elementen

aanwezig zijn in een school, maakt het voor mij wel een logische keuze om mijn kinderen daarheen te sturen.”

Matthias: “Ik zou dat ook wel willen, maar ik vrees dat het net iets te ver is.”

Vincent: “Je kan volgend jaar de sfeer nog eens komen opsmuiven tijdens de reünie.”

Matthias: “Juist, de reünie! Volgend jaar is het 25 jaar geleden dat we

afstudeerden. Om de vijf jaar wordt er een reünie gehouden. In 2023 is het dus aan de klas van ‘98.”

Vincent: “Dat belooft!” *(lacht)*

Omdat ik het niet vind kunnen om tegenover twee ministers van Financiën te zitten en geen enkele financiële vraag te stellen, heb ik er toch eentje om af te ronden. Zoals

jullie weten richt Don Bosco zich op de meest kwetsbare jongeren. De kloof tussen arm en rijk wordt echter steeds groter. Hoe kunnen we die weer verkleinen?

Vincent: “Door ervoor te zorgen dat mensen gestimuleerd worden om hun leven in handen te nemen. Je moet hen motiveren om te gaan werken en zo hun eigen leven vorm te geven. Maak werken zo interessant mogelijk: op financieel vlak, maar ook qua organisatie. En een tweede belangrijk punt: zorg voor voldoende ondersteuning voor de mensen die het tempo van onze maatschappij niet kunnen volgen.”

Matthias: “Zelfs bij deze vraag ga ik Don Bosco bovenhalen. Er wordt gezegd dat Don Bosco vroeger meer geld in handen heeft gehad dan het jaarlijkse BBP (Bruto Binnenlands Product) van België. Ik weet niet of dat waar is, maar dat is het verhaal. Don Bosco kreeg veel geld van de rijken en gebruikte dat voor de armen. Waar Don Bosco voor mij ook voor staat, is voor het uitdagen van jongeren. Dat is iets wat ik nu mis in het katholiek onderwijs: dat ‘pushen’ van jongeren. Natuurlijk moet je zorg dragen voor wie het moeilijk heeft, maar je mag niet vergeten om de mensen ook uit te dagen. Je moet hen geen hangmat geven, maar een springplank. De voorbije anderhalve eeuw was het katholiek onderwijs in Vlaanderen een belangrijke speler die de kloof tussen arm en rijk verkleinde. Waarom? Omdat ze iedereen uitdaagde om zijn of haar eigen talenten te ontdekken en boven zichzelf uit te stijgen. Dat heb ik zelf ook ervaren en dat is volgens mij ook de beste manier om mensen omhoog te duwen op die sociale ladder. De laatste twee decennia is ons katholiek onderwijs dat verloren. Zeer jammer! Daar mag Don Bosco zich in de toekomst niet aan laten vangen. We mogen de jongeren niet alleen pampieren, maar moeten hen ook blijven uitdagen.” – ✠

“Ik had de vader van Vincent nog als leerkracht: een prima leraar”

– Matthias Diependaele

Matthias Diependaele: “Ik ben een product van de Salesianen gebleven.”

Begin september werd het gerenoveerde Don Bosco-internaat in Groot-Bijgaarden officieel ingezegend. Vernieuwde ruimtes met een kleurrijke en doordachte inrichting moeten het thuisgevoel versterken. Al was de zoektocht naar nieuwe meubelen zeker niet de grootste kopzorg voor zuster en internaatbeheerder Katelijne Vandekerckhove.

Tim BEX

Nieuwe meubelen en een lik verf om de zorgen te vergeten

Even terug naar vorig schooljaar: de Vlaamse regering beslist een nieuw ontwerpdecreet voor internaten in het leven te roepen. De technische uitleg gaan we je besparen, maar het komt erop neer dat de middelen herverdeeld worden en 'kleine' internaten daar de dupe van zijn. "Dat decreet zorgt voor kopzorgen", zucht zuster Katelijne. "Het kleinschalige van ons internaat, het familiale waar wij zo op inzetten, krijgt een forse deuk. We worden gedwongen om uit te breiden – het aantal internen moet verdubbelen – of om te fuseren. We kunnen kiezen voor een regionale fusie, maar dan verliezen we een deel van ons opvoedingsproject of we kunnen binnen ons opvoedingsproject fuseren, maar dan bots je op andere problemen. Neem nu het internaat in Wijnegem: daar focust men op basisonderwijs, hier op secundair. Het is een uitdaging om dat te laten slagen."

Toch ziet zuster Katelijne de toekomst niet somber in. "Er zullen oplossingen komen, dat weet ik zeker. We gaan de internaten niet laten vallen hoor, en we gaan zeker ook niet inboeten op ons opvoedingsproject. Onze nieuwe kasten zijn bijvoorbeeld gemaakt door leerlingen van Don Bosco Halle. Door corona hebben we er twee jaar op moeten wachten, maar dat nemen we erbij. Jongeren moeten kansen krijgen. Zijn die kasten niet helemaal perfect? Dan is dat zo. Maar op deze manier werken we wel volgens de visie van Don Bosco. Wie niet meer in de jongeren gelooft, verliest de toekomst."

Met de nieuwe kasten komen we naadloos bij de inzegening van het nieuwe internaat. "We hebben bewust gekozen voor een renovatie waarbij het pedagogische centraal staat", aldus zuster Katelijne. "Dankzij de grote ramen en de witte muren creëerden we een lichtrijke omgeving. Daarnaast hebben we gekozen voor ergonomische en ecologische meubelen. Een serieuze investering, maar op die manier kunnen de internen alles makkelijk verplaatsen en hun eigen plekje creëren. Daarnaast werd er geïnvesteerd in isolatie en geluiddempende plafonds. Er zit dus een duidelijke visie achter de renovatie. Deze inrichting zorgt ervoor dat we deze jongeren een tweede thuis bieden. Eentje die net wat anders is dan hun eigen thuis." – ✠

Maar wat vinden de jongeren er zelf van?

"Er mochten meer zetels zijn", lachen Luna (13), Eva (16) en Kiara (17). Alle drie de meisjes zitten hier al meer dan vier jaar op internaat en hebben dus al flink wat veranderingen meegemaakt. "Over smaken en kleuren valt te twisten, maar het algemene gevoel is goed. De verbouwingen veranderen uiteindelijk ook niet veel aan de sfeer. Ik denk dat we ons hier alle drie thuisvoelen. We zijn hier met onze vrienden, weten bij wie we terecht kunnen met onze problemen en voelen ons hier goed. Die nieuwe meubelen veranderen daar niets aan. Al is de verrassing zeker geslaagd: de nieuwe ruimtes zijn mooi en goed ingericht."

300 Don Boscoanimatoren palmen Bredene in

Na drie jaar wachten stond de uitgestelde editie van Sjoefoemi eindelijk op het programma. Dit tweesterlijks weekend voor (hoofd)animatoren en verantwoordelijken van de speelplein- en vakantiewerkingen van Don Bosco zou normaal gezien in 2021 plaatsvinden, maar door corona werd het evenement naar 2022 verplaatst. Extra lang wachten = extra veel sfeer? Absoluut! Met meer dan 300 animatoren en 'helpende handjes' palmden Don Bosco het strand van Bredene in. En al ging het er tijdens de competitie soms hevig aan toe, tijdens de avondmomenten was er van die concurrentiestrijd niets meer te merken. We zagen één grote vrienden-groep van jongeren die zich ieder jaar opnieuw vrijwillig inzetten op een van onze speelplein- of vakantiewerkingen. We kijken alvast uit naar de volgende editie van dit weekend vol ontmoeting, uitwisseling, plezier en ontspanning!

Benieuwd naar meer foto's? Bekijk ze hier.

JENTE HAUTTEKEETE ▼

Leeftijd: 20 jaar

Sporttak: Atletiek

School: Don Boscocollege Zwijnaarde

In 't kort: Oud-leerling Jente verbeterde in 2021 het wereldrecord meerkamp bij de U20. Hij werd dat jaar Europees kampioen en won ook de Gouden Spike – de prijs voor de beste atleet van het land – voor beste mannelijke belofte.

11 toekomstige topsporters met Don Boscoroots

Atlete Kim Gevaert, afstandsloper Isaac Kimeli, meerkampster Thomas Van der Plaetsen, wielrenner Tiesj Benoot en zelfs voetballer Kevin De Bruyne. Onze Don Boscosholen staan erom bekend regelmatig sporttalenten af te leveren aan de topsportwereld. En jawel, ook bij de huidige generatie leerlingen en recente oud-leerlingen schuilt heel wat talent. Wij pikken er elf toekomstige topatleten uit.

Tim BEX

YANIS BENABDELLAH ▼

Leeftijd: 15 jaar

Sporttak: Jiu-jitsu

School: Don Bosco Groot-Bijgaarden

In 't kort: Yanis beoefent al elf jaar het Braziliaanse jiu-jitsu. Hij won een aantal belangrijke wedstrijden in Frankrijk en werd ook al vijf keer Belgisch kampioen. Vorig jaar nam hij zelfs deel aan het WK in Abu Dhabi.

MAYA DENDONCKER ▼

Leeftijd: 14 jaar

Sporttak: Klimmen

School: Don Boscocollege Kortrijk
In 't kort: Maya zit in het derde jaar Natuurwetenschappen en werd ondanks haar jonge leeftijd al meerdere keren Belgisch kampioen klimmen, meer specifiek in het boulderen en lengteklimmen. Sinds dit jaar zit ze ook in het nationaal klimteam.

RAMSES DEBRUYNE ▲

Leeftijd: 20 jaar

Sporttak: Wielrennen

School: Don Boscocollege Kortrijk

In 't kort: Ramses won afgelopen zomer met Lotto Soudal de ploegenproloog in de Tour Alsace, één van de belangrijkste koersen voor beloften. Daarnaast werd de oud-leerling van 'DBK' tweede, vierde en zesde in drie Italiaanse koersen.

AMBER TYSIAK ▲

Leeftijd: 22 jaar

Sporttak: Vrouwenvoetbal

School: Don Boscocollege Hechtel

In 't kort: Amber ontpopte zich tot sterkhoudster bij OHL én de Red Flames, de nationale vrouwenploeg. Zo speelde ze deze zomer nog het EK én is ze het gezicht van de campagne voor de nieuwe WK-uitrusting. Amber on fire!

MATISSE SAMOISE ▼

Leeftijd: 20 jaar
Sporttak: Voetbal
School: Don Boscocollege Zwijnaarde
In 't kort: Amper 20 jaar oud en niet meer weg te denken uit de basisploeg van KAA Gent. Maar ook voor 'DBZ' was Matisse van goudwaarde, want in 2019 won hij met de schoolploeg de Salesiaanse Spelen, een sportcompetitie tussen Don Boscosholen van Europa.

CISSE SANDRA ▼

Leeftijd: 18 jaar
Sporttak: Voetbal
School: Kinderland Kortrijk
In 't kort: Als 10-jarige toonde Cisse zijn talent al in de schoolploeg van Kinderland en mocht hij zelfs met de nationale schoolploeg mee naar een toernooi in Brazilië. Nu, acht jaar later, krijgt hij regelmatig speelminuten bij Club Brugge en stond hij zelfs al tegenover wereldsterren zoals Messi, Neymar en Mbappé.

KYANI JOOSTEN ▲

Leeftijd: 15 jaar
Sporttak: Polsstokspringen
School: Don Boscocollege Hechtel
In 't kort: Kyani begon pas op haar twaalfde met polsstokspringen, maar werd wel al drie keer Belgisch kampioen. Ten opzichte van 2021 verbeterde ze haar persoonlijk record met dertig centimeter. Haar record staat nu op 3.60 meter.

RYU DEMUYSER ▲

Leeftijd: 12 jaar
Sporttak: BMX
School: Don Bosco Haacht
In 't kort: Ryu doet al sinds zijn vier jaar aan BMX-racen en werd al drie keer Belgisch kampioen. Dit jaar behaalde hij zelfs een zevende plek op het EK en een zeventiende plaats op het WK. Maar zijn strafste prestatie tot nu toe is toch wel zijn derde plaats op het WK van 2019.

LOWA VANCUTSEM ▼

Leeftijd: 14 jaar
Sporttak: Wakeboarden
School: Don Bosco Groot-Bijgaarden
In 't kort: Lowa is amper drie jaar geleden gestart met wakeboard-

den en werd toch al meermaals Belgisch kampioen. Op het afgelopen WK in Londen werd ze knap tweede bij de U14, binnenkort trekt ze naar Thailand voor haar tweede WK. Veel succes!

YULIA DÜLL DURSIN ▲

Leeftijd: 18 jaar
Sporttak: Dansen
School: Don Boscocollege Kortrijk
In 't kort: Yulia is niet alleen meervoudig Belgisch kampioene, dit jaar werd ze ook wereld-

kampioen Disco Solo én Europees kampioen Disco Freestyle. Daarnaast is Yulia sinds kort ook een tv-gezicht dankzij het programma 'Dance Dreams', dat zeven jonge dansers volgt tijdens hun parcours naar de top.

Afgelopen zomervakantie trokken Warre (16) en Noah (19) samen met tien andere leerlingen van Don Bosco Sint-Denijs-Westrem naar Tanzania. Niet om lekker te gaan luieren en te genieten van het zonnetje, wél om samen met de studenten van Don Bosco Oysterbay uit Dar Es Salaam na te denken over de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen.

Tim BEX

Warre en Noah gingen op uitwisselingsreis naar Tanzania

“Lang geleden dat ik me zo gelukkig heb gevoeld”

We keren even terug naar 2018. In Don Bosco Sint-Denijs-Westrem wordt de tweede editie van de ‘Kitchen Battle’ georganiseerd: een culinair evenement waarbij leerlingen worden uitgenodigd om samen met hun familie een typisch gerecht van hun land te bereiden en te serveren. Een prachtig project dat ook VIA Don Bosco niet ontgaat, want op het 50-jarig jubileum van de salesiaanse ngo wint Don Bosco Sint-Denijs-Westrem de VIA Youth Innovation Award. “We lanceerden een oproep naar de verschillende Don Boscosholen toe om een initiatief rond wereldburgerschap te organiseren en diversiteit op die manier in de kijker te zetten”, legt Emmelie Boutens van VIA Don Bosco uit. “De ‘Kitchen Battle’ van Don Bosco

Sint-Denijs-Westrem was de oververdiende winnaar. Zij wonnen de award én een uitwisselingstraject met jongeren in Tanzania.”

Met dank aan corona

Een prachtverhaal, tot corona roet in het eten strooide. Daar komen Warre en Noah in het verhaal. “Wij hebben een beetje geluk gehad”, lacht Noah. “Corona zorgde ervoor dat de uitwisseling toen niet kon doorgaan, waardoor het traject pas vorig schooljaar werd opgestart. Wij waren toen vijfdejaars en kregen de kans hieraan deel te nemen.” Warre vult aan: “In het begin van het schooljaar werd er aangekondigd dat er een project rond de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG’s) zou plaatsvinden met als kers

op de taart een uitwisselingsreis naar Tanzania. In het begin waren er meer dan vijftig geïnteresseerden, maar zoals verwacht haakte er een groot deel af toen duidelijk werd dat er wel wat meer bij kwam kijken dan gewoon op reis gaan.” “En wij haakten dus niet af”, lacht Noah.

Want het project hield meer in dan een plezierreisje naar Tanzania. “Met zo’n uitwisseling wil VIA Don Bosco de dialoog tussen jongeren uit verschillende culturen mogelijk maken”, zegt Emmelie. “Op die manier hopen we hen te stimuleren om verantwoordelijke, kritische en actieve wereldburgers te worden.” Uiteindelijk bleef een groepje van twaalf leerlingen over. “Met die groep werkten we een jaar

“Wij denken altijd dat zij dromen van een land als België, maar niets is minder waar”

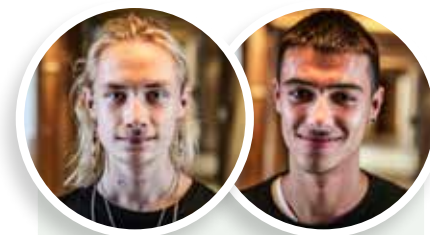
lang rond de SDG's”, legt Warre uit. “We moesten een drietal doelstellingen kiezen en ideeën uitwerken die we op school konden realiseren.” “Wij kozen voor ‘Industrie, innovatie en infrastructuur’, ‘Geen honger’ en ‘Duurzame steden en gemeenschappen”, vult Noah aan. “Een jaar lang kwamen we na school samen om acties te bedenken en uit te werken, dit onder begeleiding van Emmelie.”

Inspirerende zomer

In Don Bosco Oysterbay in Tanzania gebeurde op dat moment exact hetzelfde. “Daarvoor diende die uitwisselingsreis in de zomervakantie”, gaat Warre verder. “Natuurlijk was er ook tijd voor ontspanning, maar we zaten dagelijks toch een tweetal uur

samen om met de plaatselijke studenten na te denken en ideeën uit te wisselen over die SDG's.” Emmelie verduidelijkt: “VIA Don Bosco heeft veel ervaring in het organiseren van zulke terreinreizen. Dankzij die ervaring kunnen we in de diepte werken en meer impact hebben op de jongeren en leerkrachten.” Al waren het niet alleen de SDG's die Noah inspireerden: “Uiteraard leer je ook op dat vlak bij, maar door tien dagen lang in hun cultuur ondergedompeld te worden, werd ik misschien nog meer geïnspireerd.”

Een cultuur die Warre en Noah raakte. “Er zijn heel veel verschillen met onze cultuur, maar het is vooral prachtig om te zien hoe iedereen daar gelijk-

Wie zijn Warre en Noah?

- » zitten in hun zesde jaar in Don Bosco Sint-Denijs-Westrem
- » volgden een éénjarig traject rond de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's)
- » gingen deze zomer op uitwisselingsreis naar Tanzania

waardig is. Je merkt geen discriminatie en er heerst een enorm familiegevoel”, klinkt het in koor. “De mentaliteit in België is volledig anders. Hier ‘moet’ je naar school, ginds zijn ze blij om naar school te mogen gaan. Zij zien dat als een kans op een mooie toekomst. Een toekomst waarin ze voor hun familie kunnen zorgen.”

“Je moet problemen samen oplossen en iedereen kan daaraan bijdragen”

Allemaal samen

Kortom: zowel de reis als het hele traject werkte inspirerend. “Absoluut”, knikt Noah. “Op voorhand was ik veel te weinig bezig met die SDG’s. Ik dacht altijd: ‘zo slecht is het hier toch niet.’ Maar je moet de problemen samen oplossen en iedereen kan daaraan bijdragen. Ik ben meer tot het besef gekomen dat ik ook zelf impact kan hebben.” Ook Warre zal het avontuur nooit vergeten. “Deze reis heeft me enorm veel geleerd. Ik heb vrienden gemaakt die ik nooit meer zal vergeten en maakte dingen mee die ik nooit meer zal ervaren. Je beleeft iets dat je niet gewoon bent, maar toch voel je je thuis. Ik ben normaal geen druk persoon, maar tijdens deze reis kon ik

nog eens helemaal ‘losgaan’. Zalig!” Dat beaamt Noah. “Eerlijk? Het is lang geleden dat ik me nog zo gelukkig heb gevoeld. Tijdens die reis had ik geen gsm nodig. Gewoon met die mensen op die plaatsen zijn ... Heerlijk! Ik wilde er bijna blijven. Ik herinner me nog een gesprek met een van de plaatselijke studenten: waar wij altijd denken dat zij dromen van een land als België, besef ik nu dat dat helemaal niet zo is. Zij zijn daar gelukkig en willen helemaal niet naar zo’n ontwikkeld land met vele regeltjes. Zet die mensen hier en ze zijn ongelukkig.”

Helaas kon de reis niet blijven duren en moesten beide leerlingen weer naar hun Belgische school. “Maar het is nog niet afgelopen”, verrast Warre. “Daarom werd er ook voor gekozen om dit traject met vijfdejaars op te starten. Nu hebben we nog een jaar tijd om onze ideeën om te zetten in concrete daden.” “Zo deelden we al soep uit op de speelplaats en zorgen we ervoor dat de schoolwinkel gezond voedsel aanbiedt in plaats van ongezonde snacks. En er staan nog initiatieven op de planning”, besluit Noah. “De SDG’s zullen dus blijven leven in de school, de reis in onze herinneringen.” – ✨

Rayan is de eerste bewoner van nieuwe wooneenheid in Hasselt

“Leerkracht of sociaal werker worden om iets terug te geven aan dit land”

“Sinds ik in deze wooneenheid woon, is er veel veranderd. Hiervoor verbleef ik een aantal maanden in het Fedasil-opvangcentrum in Sint-Truiden, waar ik met zo'n duizend andere vluchtelingen samenwoonde en moest leven van zeven euro per week. Nu heb ik een eigen plekje waar ik mijn hoofd kan leegmaken, krijg ik voldoende budget en word ik enorm goed begeleid door Pablo en Nancy, de begeleiders van Verde (een werking van Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen). Ze helpen me met praktisch geregeld en komen regelmatig langs om te kijken hoe het met ons gaat. Momenteel wonen we hier met twee niet-begeleide minderjarige vluchtelingen, maar er is nog plaats voor twee anderen.”

“Ik ben ongeveer drie jaar geleden naar België gevlucht omdat het door oorlog niet meer veilig was in mijn thuisland. Mijn vader was een belangrijke generaal die nauw samenwerkte met de president – ons gezin genoot dus de nodige bescherming. Maar toen mijn vader met pensioen ging, verdween die bescherming ook. We moesten het alleen zien te redden. Toen we via via te horen kregen dat de taliban op zoek was naar mijn vader beseften we dat we niet langer veilig waren. Ik ben samen met mijn vader, moeder en kleine broer moeten vluchten, mijn zussen bleven. Ik was toen 14 jaar.”

“Aangezien de tocht naar Turkije te moeilijk en duur was, beslisten we naar Iran te vluchten. Daar hebben we uiteindelijk toch vrij snel iemand gevonden die ons naar Turkije wilde brengen, maar tijdens die tocht ben ik mijn familie kwijtgeraakt. Ik heb anderhalf jaar alleen in Turkije gewerkt en gewoond ... Ik besepte maar al te goed dat dat niet het leven was waar ik naar op

zoek was: eten en werken lukte nog, studeren of sparen niet. Toen ik ervoor koos om verder naar West-Europa te reizen, wist ik dat ik naar België wilde. Waarom? Omdat ik al vaak had gehoord dat ze daar goed voor me zouden zorgen.”

“Mijn tocht naar België liep echter niet van een leien dakje. Ik heb drie dagen en nachten met zo'n veertig andere vluchtelingen in een gammel bootje van Turkije naar Italië gevaren. Onze boot liep onder water en het is alleen maar dankzij het gehuil van de kleinste kinderen dat ik nog leef. Dankzij hen heeft de Italiaanse politie ons uit zee gehaald. Na twee weken quarantaine in Italië, meerdere mislukte vluchtpogingen naar Frankrijk en vele koude nachten in de Belgische straten ben ik in Sint-Truiden beland. Een paar maanden later hoorde ik dat ik in aanmerking kwam om hier in Hasselt te komen wonen.”

“Mijn familie vond ik intussen ook terug: ik weet dat mijn vader en moeder terug ondergedoken zitten in Afghanistan en dat mijn zussen allemaal naar het buitenland trokken: van Turkije tot Australië. Maar ik kijk het liefst naar mijn eigen toekomst. Ik wil graag in België blijven en hier leerkracht of sociaal werker worden. Dit land heeft me de kans gegeven om hier te studeren en ik wil graag iets terug doen. Bij beide jobs kan je mensen helpen en ervaar je elke dag iets nieuws. Vanuit mijn eigen ervaring heb ik ook gezien wat deze mensen doen: jongeren helpen. Dat inspireert mij.”

Wegens privacyredenen kiezen we ervoor de echte naam van Rayan niet te vermelden en hem niet herkenbaar in beeld te brengen.

Tim BEX

Rayan is een 17-jarige Afghaanse vluchteling die in een nieuwe kleine wooneenheid (KWE) in Hasselt woont. Meer zelfs: hij is één van de eerste twee bewoners van dit nieuw project van Jeugdhulp Don Bosco Vlaanderen.

“Ik ben Faisal, 18 jaar en nét afgestudeerd als kapper aan het Heilig Hartinstituut in Kessel-Lo. Ik kreeg na mijn diploma een vast contract bij kapsalon Steff’s D.team in Bertem, maar toch zal ik mijn loopbaan in januari al onderbreken om naar Afghanistan te gaan. Waarom? Dat is een lang verhaal. Als 11-jarige groeide ik op in een klein dorpje in het noorden van Afghanistan. Ik ging van jongs af aan graag naar school en besepte al snel dat ik een opleiding moest volgen om iets van mijn leven te maken. Helaas merkte ik ook al vrij snel dat dat in mijn thuisland niet mogelijk was. Ik herinner me nog goed hoe we naar school moesten ‘sluipen’ om aan de taliban te ontsnappen. Toen we op een dag naar school liepen, stopten enkele soldaten ons: ‘Ga terug naar huis! Als we jullie nog een keer zien, pakken we jullie mee.’ Taferelen die je je moeilijk kan voorstellen, maar die ik helaas wel heb zien gebeuren. Het belangrijkste moment van mijn leven speelt zich niet veel later af. Toen ik op een dag na de les terug naar huis keerde, ontplofte er een bom

Faisal Malangyar

aan de brug waar ik over fietste. Ik overleefde die aanslag, maar veel van mijn klasgenoten niet. Een auto bracht me naar het ziekenhuis, waar ik maar liefst zes maanden moest blijven. Mijn been was stevig geraakt en geld voor een operatie had mijn familie niet. Pas na lang zoeken slaagde mijn vader erin genoeg geld bijeen te sparen voor een operatie. Eentje zonder verdoving ...

Na die periode in het ziekenhuis besepte ik dat ik niet langer in Afghanistan kon blijven. Als ik iets van mijn leven wilde maken, moest ik vluchten. Zo gezegd, zo gedaan: zonder het medeweten van mijn moeder vertrok ik

samen met mijn neef richting Europa. Mijn vader zorgde voor het geld, mijn broer regelde alles. Maar die tocht liep allesbehalve vanzelfsprekend. We werden meermaals gearresteerd en teruggestuurd, overleefden wekenlang in de woestijn zonder eten of drinken én ontsnapt meermaals aan de dood. Een emotioneel verhaal dat ik dit jaar dankzij mijn leerkracht eindelijk kon neerschrijven in het boek ‘Vorbij mijn grens’.

“Ik wilde al heel lang een boek schrijven, maar het kwam er maar niet van. Toen Faisal me vertelde dat hij een interessant verhaal had, maar het niet kon neerschrijven, kwam deze samenwerking tot stand. Tot groot jolijt van de rest van de klas. Ik was al één jaar leerkracht van Faisal en was dan ook erg blij dat hij het gevoel had dat hij bij mij zijn verhaal kon doen. Want ik weet dat het voor hem een héél grote stap was om over zijn verleden te praten. Ik herinner mij ons eerste gesprek nog levendig; Faisals getuigenis raakte me meteen. Het is hallucinant om op 11-jarige leeftijd te moeten ervaren dat sommige mensen je liever dood willen dan levend. Gewoon omdat je in een toekomst gelooft. (zucht) Na dat eerste gesprek excuseerde Faisal zich: ‘Meneer, het is voor u toch oké dat we dit doen? Want ik weet dat ik kostbare tijd afpak.’ Typisch Faisal. Stil – logisch in een klas vol puberende meisjes – maar zo empathisch, dienstbaar en attent. Wanneer je om hulp vroeg, stond Faisal al klaar. Hij zorgde voor zijn leer-

Brecht Nuyts

krachten, maar evengoed voor zijn medeleerlingen. Voor mij was dit project dus allesbehalve ‘tijdverlies’. Ik ben nu bijna zes jaar godsdienstleerkracht en als christen vind ik het maar normaal dat je aandacht hebt voor de verhalen van leerlingen en hun gids en tochtgenoot probeert te zijn. Daar komt mijn verleden bij Don Bosco naar boven. (lacht) Ik werkte twee jaar op de mediadienst van Don Bosco en heb daardoor veel mensen ontmoet die in deze visie geloven en ze eigen maakten. Een tochtgenoot was ik altijd al een beetje – ik wil tussen de leerlingen staan en samen met hen op weg gaan – maar het gidsen leerde ik bij Don Bosco. Gidsen zit voor mij in het voortdurend wijzen naar hoopvolle perspectieven. Je kan meegaan in de ellende en daar het accent op leggen, maar je kan ook focussen op het hoopvolle. Er zijn altijd mensen die willen helpen, je kansen geven en er alles aan doen om je nieuwe leven mee vorm te geven. Ik vind het heel belangrijk om daar het accent op te leggen. Die gids wil ik zijn.”

Jongerenwerker Ryan maakt muziek met jongeren in de studio van Don Bosco

“Praten over gevoelens is lastig, muziek kan daarbij helpen”

“Kijk, daar staat een tas vol schoenen”, wijst Ryan. “Die ga ik allemaal aan de jongeren weggeven. Die schoenen hoorden bij mijn leven als opkomend rapartiest, maar nu heb ik een nieuwe passie gevonden. Ik help jongeren om muziek te maken en daar een gezonde uitlaatklep in te vinden. Meebouwen aan hun toekomst is wat mij écht voldoening geeft.”

.....
Anja HOOGEVEEN

Ryan Windeveld (27) is Don Boscowerker ‘van het eerste uur’. Hij komt al bij Don Bosco De Maten in Apeldoorn sinds hij elf jaar is en werd er zelfs de jongste vrijwilliger ooit. Totdat hij als twintiger proefde van het leven als opkomend artiest. Er volgde een periode van leven in de spotlights, waarbij Ryan keuzes maakte die hij voorheen niet gemaakt zou hebben.

“Als jochie was ik een kind van de straat”, opent Ryan het gesprek. “Mijn ouders verhuisden van Curaçao naar Nederland en moesten keihard werken om rond te komen. Daardoor was ik vaak alleen thuis en ging ik de straat op om vrienden te maken. Op straat leerde ik belangrijke levenslessen, maar kwam ik ook in aanraking met verkeerde zaken.” Gelukkig was Ryan in die tijd ook regelmatig te vinden in het park achter Don Bosco De Maten. Daar liep hij een jongerenwerker van Don Bosco tegen het lijf liep, die bezig was de studio te bouwen. Hij vroeg Ryan mee te gaan om een kijkje te nemen. “Dat

liet ik mij geen twee keer zeggen”, lacht Ryan. “Zo ontdekte ik dat Don Bosco de plek was waar ik met mijn vrienden kon chillen en muziek maken in de studio. Hier bij Don Bosco heb ik mijn muzikale talenten ontdekt.”

Radicale ommekeer

Ook al werd Ryan thuis christelijk opgevoed, toch had hij weinig met de Kerk. “Ik had op die leeftijd een paar teleurstellingen te verwerken, waardoor ik afstand nam van de Kerk. Daar kwam bij dat ik begon door te breken als rapartiest. We hadden vaak optredens met onze rapgroep en werkten met goede producers uit heel Nederland. Dat was fantastisch, maar het had ook een keerzijde. Wat ik dacht dat mijn droom was, bracht me totaal niet de voldoening die ik zocht.”

Corona bleek zowel een vloek als een zegen te zijn voor Ryan. De weg naar bekendheid in de muziekwereld werd gedwarsboomd, maar andere mogelijkheden dienden zich aan. “Ik kreeg een

contract aangeboden als jongerenwerker bij Don Bosco De Maten, waardoor ik nieuwe mensen leerde kennen. Eén van hen was Jaïr, die op dat moment stage liep bij Don Bosco. Door hem had ik het gevoel dat ik eindelijk een écht goed gesprek kon voeren met iemand”, vertelt Ryan. “De ouders van Jaïr zijn voorgangers in de kerk en hij vroeg mij om mee te gaan. Daar in de kerk en bij God vond ik de innerlijke rust waar ik zo’n behoefte aan had en ik werd een betere versie van mijzelf.” Sinds die tijd maakt Ryan alleen nog maar christelijke rap. “De muziek is hetzelfde, maar de boodschap werd anders”, lacht hij. “Nu zet ik mijn kennis en ervaring met professioneel muziek maken in om jongeren te helpen hun muzikale talenten te ontwikkelen.” ▶

Ryan (midden): “De jongens weten donders goed dat de studioeur dicht blijft als school of werk niet op orde is.”

Muziek verbindt

Twee van die muzikale talenten zijn Angelo Michielsens (18) en Johnevan Pieter (17), die inmiddels bij het gesprek zijn aangeschoven. Dit duo is bijna dagelijks te vinden in de studio van Don Bosco en heeft zelfs al een artiestennaam: Dev’Ans. Ryan is zichtbaar trots op zijn pupillen: “Deze jongens zijn zo goed, dat ze een portfolio krijgen waar ze professioneel mee aan de slag kunnen. Maar vergis je niet, de prioriteit ligt bij school en ze moeten uit de problemen blijven. Ze weten donders goed dat de studioeur dicht blijft als ze die zaken niet op orde hebben.”

“Ik was een kind van de straat”

Die opmerking maakt Ryan niet voor niets. “Toen deze jongens net bij Don Bosco kwamen, ging het niet goed met hen en hielden ze zich met verkeerde dingen bezig. Muziek bleek een prachtig instrument om verbinding met hen te maken en een uitlaatklep te vinden. Neem bijvoorbeeld het maken van liedteksten. Ik vraag gewoon aan ze hoe de week is verlopen en uit hun verhalen komt dan al snel een tekst die

we op rijm kunnen zetten.” Johnevan en Angelo snappen wel wat Ryan bedoelt: “We zijn niet echt praters, maar muziek is wel een mooie manier om je te uiten. Je kunt als het ware even ontsnappen aan de realiteit en alles van je afgooien.”

“Muziek is therapie”, licht Ryan nog wat verder toe. “Ik was zelf ook niet zo’n prater vroeger, maar via muziek kon ik mijn emoties uiten. Voor de meeste jongeren is praten over gevoelens lastig; muziek helpt om die competentie te ontwikkelen en de ziel te laten spreken. Don Bosco wist in zijn tijd al: ‘een oratorio zonder muziek is als een lichaam zonder ziel.’”

Johnevan en Angelo waren sowieso niet aan hun muzikale talenten toegekomen als ze Don Bosco niet hadden gehad. “Ik droomde er altijd wel van om muziek te maken, maar zonder de studio van Don Bosco was ik er waarschijnlijk nooit aan begonnen”, lacht Johnevan. Angelo is het daar helemaal mee eens: “Het is dat Johnevan mij de studio heeft ingesleept, anders had ik nooit mijn muzikale talenten ontdekt.”

Er zijn nu zo’n veertien jongeren die muziek leren maken in de studio van Don Bosco De Maten. “We werken hierin voor elke jongere op maat”, legt Ryan uit. “Het is maar net wat iemand nodig heeft en wil bereiken.” Voor Ryan is de grootste beloning dat hij jongeren ziet groeien naar zelfstandigheid, zoals met Johnevan en Angelo het geval is. “Ik heb deze twee in een paar maanden tijd zien groeien naar serieuze jongens die bouwen aan hun toekomst. Dat ik daar mijn steentje aan mag bijdragen, is voor mij het allermooiste aan het werk dat ik bij Don Bosco doe.” – ✿

Minister Sven Gatz brengt bezoek aan Don Bosco Brussel

Op vrijdag 23 september kwam minister Sven Gatz, verantwoordelijk voor onderwijs en scholenbouw in de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), op bezoek in Don Bosco Brussel. Hij maakte er kennis met het vernieuwde autolab en de nieuwe insteek rond duurzame mobiliteit in de opleidingen voertuig- en autotechnieken. Daarnaast ging minister Gatz ook even langs op de gerenoveerde speelplaats en bij het nieuwe project 'PLEK': twee projecten die met steun van de VGC gerealiseerd werden.

Consultaties voor toekomstige provinciaal zijn begonnen

Eind september kwam regionaal don Roman Jachimowicz naar Vlaanderen en Nederland om de consultatie voor de keuze van de toekomstige provinciaal te begeleiden. De termijn van provinciaal Wilfried Wambeke loopt na zes jaar af op 30 juli 2023 en dus wordt er nu gezocht naar een opvolger. Iedere Salesiaan moest schriftelijk drie medebroeders aanduiden en deze namen aan don Roman bezorgen. Nu zal de Algemene Raad in Rome zich over de kwestie buigen. Het is dus nog even wachten op witte rook, maar weldra volgt er meer nieuws.

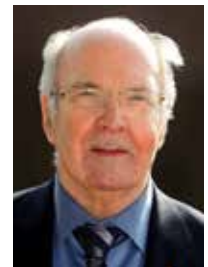
Piet Martens

Salesiaan van Don Bosco
°06-03-1931 †27-08-2022

Jan van Aken

Salesiaan van Don Bosco
°10-08-1933 †31-08-2022

Adri Maat

Salesiaan van Don Bosco
°17-02-1936 †06-09-2022

Young Spirit na Vlaanderen nu ook actief in Nederland

In 2020 ontstond in Oostende de spiritualiteitsgroep Young Spirit, een initiatief dat zich richt op geloofsverdieping onder jongeren. Zo'n twee jaar later breidt Young Spirit nu ook uit naar Assel in Nederland. Het initiatief lag destijds bij Kristine Decroos, voormalig directeur van De Takel in Oostende, en Salesiaan Biju Oledath. Het doel van Young Spirit is om jongeren elkaar te laten ontmoeten door sport, spel en bezinningsmomenten. Daaraan gekoppeld komen persoonlijke levensvragen aan bod en worden jongeren uitgedaagd hun geloof te verdiepen.

35 deelnemers genieten van retrainereis naar Annecy

Zoals u eerder al kon lezen, herdenken we dit jaar de 400ste sterfdag van Franciscus van Sales, een van de belangrijkste inspiratiebronnen van Don Bosco. Onze provincie organiseert verschillende activiteiten met onder andere een retrainereis naar Annecy, de geboorteplaats van Franciscus. 35 deelnemers, waaronder een aantal Salesianen, Zusters en Medewerkers, werden ondergedompeld in een 'bad van salesianiteit' en konden zo de batterijen nog eens opladen. Het doet alvast dromen van een herhaling van deze reisformule.

Angelina Breugelmans

Zuster van Don Bosco
°02-08-1934 †17-10-2022

We staan even stil en gedenken hen via een persoonlijke tekst op www.donbosco.be/in-memoriam

Waarom sport een belangrijke plaats krijgt bij Don Bosco

Dat de sportieve toekomst van onze Don Boscoscholen er goed uitziet (lees pagina 14-15) hoeft niet te verbazen, want ruimte voor sport en spel was reeds bij Don Bosco een cruciaal element in zijn manier van opvoeden. Maar waarom speelt sport zo'n belangrijke rol in ons opvoedingsproject? En wat is de rol van de leerkracht of opvoeder in dit verhaal?

Tim BEX

Dinsdagnamiddag, 16.45 uur. Terwijl ik op mijn dooie gemak richting de sporthal van Don Bosco Halle slenter, staan er binnen al een twintigtal atleten intens op te warmen; een aantal jonge knapen van ongeveer 18 jaar, maar ook ervaren zestigplussers. Nog exact een kwartier en het leerkrachtenteam van de school neemt het op tegen een leerlingenvloeg. Vandaag aan de beurt: de zesdejaars Elektromechanica. Het wordt een duel op het scherpst van de snee, maar wel sportief. Alweer trekken de leerkrachten aan het langste eind: 7-5.

Als echte topsporters staan leerlingen Chris en Emre en leerkracht Dries me na de match nog even te woord. Niet om de wedstrijd te analyseren, wél om terug te blikken op een geslaagde avond. "Net niet gewonnen, maar het

zat er zeker in", lacht Emre. "De leerkrachten verliezen niet vaak, dus het zou tof geweest zijn als wij daar als een van de enige klassen in slaagden." Met een knipoog bevestigt leerkracht Dries dat hij zonet een van de betere ploegen waar hij al tegen speelde, bekampt heeft.

Los van het sportieve vraag ik me hardop af waarom de leerlingen ervoor kiezen om tot 18 uur op school te blijven, terwijl ze eigenlijk al om 15.20 uur klaar waren met hun lessen. "Enerzijds voor het sportieve, anderzijds voor het plezier", legt Chris uit. "Dit is een kans om de leerkrachten op een andere, informele manier te leren kennen. Ik was bijvoorbeeld onder de indruk van de sportieve kwaliteiten van meneer Vandervelde, onze leerkracht geschiedenis." Dries vult aan: "En wees maar zeker dat de match grondig nagekaart zal worden. Deze manier van omgaan met de leerlingen is heel anders dan tijdens een 'standaard' les. In een Don Boscoschool sta je sowieso al meer op gelijke hoogte met de leerlingen, maar dit soort activiteiten zorgt toch voor een nog sterkere band. Wees maar

zeker dat deze jongens nu veel sneller een babbeltje zullen slaan met bijvoorbeeld meneer Vandervelde."

Toch blijft het voor mij een vraagteken waarom net 'sport' daar zo'n cruciale rol in speelt. "Het is niet alleen sport, hoor", gaat Dries verder. "We zijn vorige week bijvoorbeeld op bezinning geweest en ook daar leren leerlingen en leerkrachten elkaar op een andere manier kennen. Maar sport werkt wel drempelverlagend. De jongens komen naast je staan, zijn mee aan het coachen, vragen tips, enzovoort. Ze zullen je rapper aanspreken dan tijdens een gewone les. Daarnaast is sport ook een goede manier om bepaalde waarden mee te geven: zo moeten ze fouten toegeven, zich excuseren, rekening houden met fairplay ... Dat al deze leerlingen topsporters zullen worden zeg ik niet, maar ik merk wel dat deze manier van sporten de leerlingen aanzet tot bewegen. Ik ken bijvoorbeeld twee jongens die door onze voetbalmatch van vorig schooljaar het plezier in sporten hebben gevonden en er nu meer mee bezig zijn. Daardoor voelen ze zich ook fitter." - ✂

“Dit is een kans om de leerkrachten op een andere manier te leren kennen”

Iedere dinsdagavond neemt het leerkrachtenteam van Don Bosco Halle het op tegen een ploeg van leerlingen.

“Sport werkt drempelverlagend: leerlingen zullen je rapper aanspreken dan tijdens een gewone les”

Om nog iets dieper op dit thema in te gaan, neem ik contact op met een van de Oostenrijkse Salesianen. Bernhard Maier was bijna dertig jaar lang olympisch aalmoezenier, wat inhoudt dat hij verschillende atleten tijdens de Olympische en Paralympische Spelen (religieus) begeleidde. Hij ondersteunde hen, vierde kerkdiensten met hen en heeft sommigen zelfs getrouwd. Daarnaast werkte Maier ook jarenlang als sportwetenschapper en schreef hij meerdere boeken over sportethiek.

“Samen sporten zorgt ongetwijfeld voor een nauwere band tussen jongere en volwassene – in dit geval tussen leerling en leerkracht”, aldus Maier. “Don Bosco heeft de kracht van ontspanning al vroeg begrepen. Ik werkte zelf jaren als

sportleerkracht en merkte hoe sport jongeren aantrok zoals honing bijen aantrekt. Het werkt magnetisch. Dat zien we op alle speelplaatsen en sportvelden van Don Bosco én dat was reeds in het oratorio zo. Natuurlijk is het ook belangrijk dat je sportproject een stevige basis heeft; een visie die gebaseerd is op goede, eerlijke sport. Want vergis je niet, verliezen is nooit leuk en jongeren moeten daar ook mee leren omgaan. Sommigen leren het zelfs nooit. Maar de toegevoegde waarde van op deze manier te sporten – leerkrachten en leerlingen samen – is duidelijk; het zorgt voor unieke ervaringen en vriendschappen. Daarbij is Don Bosco's basisprincipe van assistentie heel belangrijk: het actief aanwezig zijn bij de jongeren en je niet boven hen plaatsen. Ook tijdens het sporten.”

Wat zegt ons panel?

Kan een internaat volgens jou een tweede thuis zijn?

Lees p. 11

Alicia: “Enerzijds lijkt het me wel leuk dat je veel mensen leert kennen, anderzijds kan je alleen in het weekend bij je familie zijn. Voor mij zou een internaat geen tweede thuis kunnen worden, denk ik. Daarvoor hou ik te veel van mijn ouders en mijn zusje.”

Bas: “Voor mij geldt hetzelfde. Ik ben graag thuis met mijn eigen spullen in mijn eigen omgeving en ben daar best wel aan gehecht. Het lijkt me wel leuk dat je ook na schooltijd veel tijd met je vrienden kan doorbrengen, maar persoonlijk zou ik mijn familie en mijn kat te hard missen.”

Daan: “Volgens mij kan een internaat wel een soort van tweede thuis worden wanneer je je er echt goed gaat voelen en die plaats veel voor je gaat betekenen. Ik heb zelf nooit op internaat gezeten, maar ken wel een aantal mensen die hiervoor hebben gekozen. Zij zijn er altijd positief over. Op internaat creëer je volgens mij een hechte band. Langs de andere kant weet ik niet of ik het zelf graag zou willen: je bent altijd weg van huis en op deze leeftijd zou ik na een zware schooldag toch liever bij mijn familie willen zijn.”

Caroline: “Zelf ben ik heel graag thuis, maar ik ben er ook wel van overtuigd dat een internaat een tweede thuis kan worden! Het lijkt me vooral leuk om constant vrienden in de buurt te hebben. Ik denk dat er op vele internaten een erg leuke sfeer heerst. Al denk ik wel dat de familiebanden minder sterk zijn wanneer je kinderen op internaat zitten, maar op zich hoeft dat zeker niet zo te zijn.”

Wie zijn ze?

Daan (16) zit in zijn vijfde jaar Latijn-Wiskunde aan het Don Boscocollege Hechtel. Naast zijn grote passie atletiek volgt hij ook woordkunst en speelt hij contrabas.

Alicia (20) is een graag geziene gast bij Don Bosco De Takel. Ze studeert Graphic Design en houdt zich in haar vrije tijd vooral bezig met gitaar spelen en lezen.

Caroline (25) is leerkracht wetenschappen en studeert nu ook theologie en religiewetenschappen in Leuven. Daarnaast zingt ze graag en speelt ze ukelele.

Bas (13) loop je regelmatig tegen het lijf bij Don Bosco Rijswijk. Ook hij is een muzikaal talent. Zijn favoriete bezigheid? Rockmuziek luisteren of zelf gitaar spelen.

Hoe moeten we vluchtelingen hier verwelkomen?

Lees
p. 19

Daan: “Deze zomer waren er op ons speelplein een aantal kinderen die gevlucht waren uit Oekraïne. Zowel zij als hun ouders zagen er opgelucht uit dat ze hier waren. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat we hen als gelijken behandelen. Deze mensen hebben meestal meer meegemaakt dan de gemiddelde persoon en verdienen het om veilig te zijn. Ik kan me niet inbeelden wat je zou moeten doen wanneer je vlucht. Ik zou, denk ik, mijn familie zo snel mogelijk in veiligheid brengen.”

Caroline: “Als iemand in nood is, is het logisch dat je die persoon helpt en opvangt. Zeker in tijden van oorlog en vervolging. Mensen riskeren niet voor niets hun leven op een bootje ... Zelf ken ik vooral vluchtelingen uit Oekraïne, Syrië en vele uit Afrika. Sommigen hebben letterlijk over lijken moeten lopen om hier te geraken. Het is heel belangrijk om hen warm te onthalen; uiteindelijk zijn we allen broeders. ‘Fratelli tutti’, zoals paus Franciscus zou zeggen.”

Bas: “Wij wonen alle vier in een veilig land waar je bijna alles mag zeggen en denken. Als dat in je moederland niet het geval is, begrijp ik dat je naar een ander land wil gaan. Ik ken zelf politieke vluchtelingen uit Turkije. Die man stond niet meer achter de standpunten van de overheid en werd daarom als terrorist gezien. We leerden deze mensen kennen tijdens vrijwilligerswerk in de wijk en helpen hen nu met de taal. Daarnaast leer ik ze over onze gewoonten en gebruiken en verder wil ik gewoon een goede vriend voor ze zijn.”

Alicia: “Ik snap heel goed dat er mensen zijn die naar hier vluchten en daar heb ik ook veel respect voor; er is namelijk veel moed voor nodig om je hele leven achter je te laten en opnieuw te beginnen in een land dat je niet kent. Maar ik weet niet goed hoe we deze mensen op de ‘juiste’ manier kunnen helpen. Iedere persoon heeft namelijk nood aan iets anders om zich welkom te voelen.” ▶

Waarin zou jij investeren als je politicus was?

Lees
p. 6

Bas: “De politiek lijkt me sowieso niet leuk omdat er te veel geruzied wordt. Ik denk ook niet dat één persoon of partij nog het verschil kan maken. Maar als ik als politicus budget zou krijgen, zou ik het onderwijs aantrekkelijker maken door leerlingen meer voor te bereiden op het echte leven. Er is bijvoorbeeld niemand die je vertelt hoe belastingen en hypotheeken werken. Het onderwijs is heel theoretisch en ik leer te weinig dingen waar ik in de praktijk echt iets mee kan.”

Alicia: “Politiek is ook niets voor mij. Maar als ik ergens in zou moeten investeren, dan zou ik op dit moment geld vrijmaken voor de elektriciteit. Waarom? Omdat dit zo duur is geworden dat de meeste mensen hun facturen niet meer kunnen betalen.”

Caroline: “Het is ook geen wereld die mij aantrekt. Ik ben liever concreet bezig met mensen, vooral jongeren, dan met het bestuur van bovenaf. Maar

misschien dat ik hier op latere leeftijd wel open voor zou staan. Ik zou vooral geld pompen in ons zorgsysteem en in het onderwijs. Het onderwijs wat betreft studiekeuzebegeleiding en de morele opvoeding van jongeren en in de zorg vooral voor ouderen. Indien er goede, aantrekkelijke zorg voor ouderen zou zijn, zouden veel minder mensen volgens mij voor euthanasie opteren.”

Daan: “Dan zijn we met vier. *(lacht)* Het is niet echt de wereld waar ik in zou willen zitten. Ik zou op dit moment, net als Alicia, vooral geld vrijmaken om de hoge energieprijzen wat te verlagen. Dat zou in deze tijden zeker een verschil maken, denk ik.”

Zou jij graag topsporter van beroep zijn?

Lees
p. 14

Caroline: “Hockey heb ik altijd heel leuk gevonden, maar ook slackline heb ik sinds kort ontdekt. Dus ja, waarom niet? Ik heb me nooit zo met sport bezig gehouden, maar van je hobby of passie je werk kunnen maken, is altijd leuk. Verder lijkt het me wel fijn om constant een concreet doel voor ogen te hebben en daarnaartoe te leven.”

Daan: “Ik doe al een dikke acht jaar aan atletiek en loop ongeveer vier keer per week. Als ik topsporter zou kunnen worden, lijkt het me dus logisch dat ik voor atletiek kies. Het lijkt me wel echt cool om op een wereldkampioenschap of op de Olympische Spelen te kunnen staan. Als topsporter is dat een heel mooi doel om te halen.”

Alicia: “Ik ben niet zo'n grote fan van sport, meer van muziek.

Ik sport dus ook niet graag, al ga ik wel elke dag met de fiets naar school. Er zijn natuurlijk wel een aantal sporten die ik leuk vind, zoals baseball. Ook pijl en boog lijkt me tof. Daarnaast ga ik soms lopen als ik me niet goed voel. Maar nee, topsporter zou ik liever niet zijn.”

Bas: “Als ik moest kiezen uit alle balsporten, koos ik voor bitterbal. *(lacht)* Ik ben dus niet zo sportief. Maar als ik het talent zou hebben en sport mijn passie zou zijn, had ik wel graag bij de besten van de wereld gehoord. Gecoacht worden door echte professionals om nog beter te worden, het lijkt me wel wat. Maar nee, ik maak liever muziek. Op school vind ik sport wél leuk, want het is een fijne afwisseling met de normale lessen. Dan kan ik mijn energie even kwijt.”

“Emotioneel verhaal dat leeftijdsgenoten kan inspireren”

Vorbij mijn grens – Faisal Malangyar en Brecht Nuyts

Lees
p. 20

“Afghanistan, 2015: Faisal trekt als kind de deur achter zich dicht om God-weet-waar een nieuw leven te starten. De tocht door wateren en woestijnen is dodelijk. Uiteindelijk komt hij in België aan en start een nieuw leven, weg van de oorlog. Het is moeilijk, maar in 2022 studeert Faisal af als haarstylist aan het Heilig Hartinstituut van Kessel-Lo en hij mag als professional starten op zijn stageplaats.”

“Faisal en ik schreven dit boek om te inspireren. In onze westerse wereld slagen we er telkens opnieuw in om te klagen over kleine zaken, zonder goed te beseffen hoe goed we het hier eigenlijk hebben. Met dit boek kan Faisal een rolmodel zijn voor vele mensen: voor jongeren die dezelfde of een gelijkaardige weg hebben afgelegd – en dat zijn er ieder jaar meer – maar ook voor leeftijdsgenoten die met minderjarige vluchtelingen in aanraking komen. Ook voor hen kan dit een wake-upcall zijn. Ze kunnen ervaren dat iemand veel kan hebben meegemaakt, maar toch nog hoopvol in het leven staat en het goede wil nastreven. Daarnaast willen we ook de goedheid van de

wereld tonen. Faisal heeft tijdens zijn vlucht naar België veel hulp gekregen en is daarvoor dankbaar. We zijn niet alleen christenen, moslims, zwarte of witte mensen; we zijn ook mensen die moeten samenwerken, samenleven en elkaar moeten respecteren.”

“Vorbij mijn grens is een inspirerend verhaal dat getuigt van veerkracht, moed en dankbaarheid. Het toont hoe Faisal iedere keer opnieuw moet opstaan en uiteindelijk toch geraakt waar hij wil geraken. Daarnaast is het boek heel toegankelijk geschreven, zodat het ook vlot leesbaar is voor een publiek dat niet veel of niet graag leest. Het boek telt iets meer dan zeventig pagina's en is in eenvoudig Nederlands geschreven. Op die manier kunnen ook leerlingen van de eerste graad of OKAN-leerlingen het vlot lezen.”

– Brecht Nuyts, godsdienstleerkracht en voormalig redacteur bij Don Bosco Media

Webshop

Vorbij mijn grens

Prijs: € 10 (excl. verzendkosten)

Don Bosco kalender 2023

Prijs: € 5 (excl. verzendkosten)

Adventsbrochure: Wegen naar Kerstmis 2022

Prijs: € 6 (excl. verzendkosten)

Wenskaartkalender 2023

Prijs: € 6 (excl. verzendkosten)

Duopakket: 'Zalig Kerstmis' en 'Een ruiker bloemen voor de jarige'

Prijs: € 5 (excl. verzendkosten)

Bestellen?

In Vlaanderen via www.donbosco.be/webshop of centrale.propaganda@donbosco.be

In Nederland via www.donbosco.nl/webshop of donboscowerken@donbosco.nl

Mensen bereiden zich voor om een of andere uitdagende berg op te fietsen en vragen op die manier aandacht voor een bepaalde ziekte en bieden ondersteuning voor hen die haar bekampen. Er zijn er die bijna bovenmenselijke krachtinspanningen doen om een taboe in de kijker te plaatsen in de hoop het ook te doorbreken. Het format is duidelijk actueel en anderzijds is het van alle tijden. Vroeger sprak men over bedevaarten; een stevige tocht naar een plaats met een bijzondere betekenis. “Je ontmoet op zo’n tocht enorm veel mensen”, zei een pelgrim met ervaring die meer dan vierduizend kilometer in de zolen had, “maar je ontmoet vooral jezelf”. Je sleept jouw bagage mee en die kan je niet even aan de kant van de weg achterlaten. Soms sleep je ze mee en vele stappen verder lijkt het of je ze gemakkelijker kan dragen. “Het is niet de berg die we overwonnen hebben maar onszelf”, las ik ...

Bart Decanq

